

РОЗРЯДИ ЗАЙМЕННИКІВ ЗА ЗНАЧЕННЯМ

СЛОВНИКОВИЙ ДИКТАНТ

Жовто/гарячий, медв..явий, весняно/літній,
дівчина/весна, св..ятковий, сніжно/білий, диво/квіти,
світло/зелений, різно/барвний, біло/цвітний,
жовто/біло/сині, біло/сніжний, різно/трав..я,
гори/долини, вишнево/черешневий, яблунево/цвітний,
брун..ково/листяний, яскраво/сонячний.

Особові займенники

	однина	множина
I особа	Я	МИ
II особа	ТИ	ВИ
III особа	ВІН ВОНА ВОНО	ВОНИ

рід

Змінюються за особами і числами.

!!! У непрямих відмінках – інша основа.

Зверніть увагу!

Для виявлення ввічливого, пошанного ставлення до співрозмовника в українській мові займенники **ти**, **твій** замінюють займенниками **Ви**, **Ваш** у звертаннях до однієї особи.

Ці займенники пишуться з великої літери:

– *Приніс, Насте Василівно, Вам букет
перших весняних квітів.*

Перепишіть. Займенники, що в дужках, поставте в потрібному відмінку.

Спитав у (він), передав через (вони),
глянув (вона) у вічі, прийшла до (вона),
перед (він), люблю (вони), сміявся з
(вони), бачилась із (вони), збудив (вона),
згадав про (він), надіявся на (вони),
допоможу (вона), в'ється над (воно),
зв'язок з (вони), усміхнувся до (він),
звільнили (він), переказав через (вона).

Зворотний займенник

СЕБЕ

Змінюється за відмінками, але не має *Н.в.*
А також не має категорії роду і числа.

Н. -

Р. себе

Д. собі

З. себе

О. собою

М. (на) собі

Присвійні

!!! Їх легко запам'ятати, якщо знаєш особові та зворотний, від яких вони утворюються.

мій
твій
ваш
наш
його
її
свій
їхній

відмінюються як прикметники

твердої групи

відмінюється як прикметник м'якої групи

Ці займенники змінюються за родами, відмінками і числами.

Присвійні займенники у М.в. мають паралельні закінчення.

Наприклад: на моєму, на моїм

!!! **Не слід плутати** особові у Р.в.
його, її із присвійними.
*У його (чиєму?) наплічнику речі
складені акуратно. Ми шукали
його (кого?) скрізь.*

!!! **Не плутати:** **їх** – це особовий у
Р.в., а **їхній** – це присвійний.

!!! **Не можна** казати: Я даю **її**
(чий?) чай.

!!! **Правильно:** Я даю **їй** (кому?)
чай.

Питальні

!!! Уживаються тільки на початку у питальних реченнях. Їх легко запам'ятати, якщо знаєш питання іменника, прикметника та числівника.

хто?

що?

який?

чий?

котрий?

скільки?

змінюються тільки за відмінками

*змінюються за родами,
відмінками, числами*

*змінюється тільки
за відмінками*

Деякі займенники у непрямих відмінках мають іншу основу.

Наприклад: хто – кого, що – чого

Відносні

!!! Уживаються тільки для поєднання простих речень у складне. На відміну від питальних, відносні займенники уживаються тільки у складних реченнях.

ХТО }
ЩО }

*змінюються тільки
за відмінками*

який }
чий }
котрий }
скільки }

*змінюються за родами,
відмінками, числами
змінюється тільки за
відмінками*

Деякі займенники у непрямих відмінках мають іншу основу.

Наприклад: хто – кого, що - чого

Питальні

- **Хто** насадив стільки квітів?
- **Скільки** бруньок на одному дереві?
- **Які** квіти перші навесні з'являються?
- **Така** краса створена природою?

Відносні

- Той, **хто** насадив стільки квітів, подарував людям радість.
- Не відомо досі, **скільки** бруньок на одному дереві.
- Погляньте, **які** перші квіти навколо гарні.
- **Така** краса створена природою!

Домашнє завдання

- ✓ Вивчити правила с. 232
- ✓ Виконати вправу (наступний слайд).
Записати текст, добираючи потрібний займенник. Визначити розряд.

Домашнє завдання

Творча робота

Перепишіть текст, поставте займенники у потрібній формі, вкажіть їх розряд за значенням, визначте синтаксичну роль.

Останнім часом гине (наш) рослинне багатство. Невже (ми) байдуже до (це)? Невже (ми) сором не їсть, не пече (ніхто з ми) обурення?

Без сумніву, (ти) легше дихається серед зелені, ніж на похмурому пустирі. А чи кожен з (ми) посадив за життя деревце чи квіточку?